

OBSAH

PŘEDMLUVA	6
1 LABORATORNÍ ŘÁD A BEZPEČNOST PRÁCE.....	7
1.1 Laboratorní řád.....	7
1.2 Bezpečnost práce s elektrickým zařízením	9
1.3 První pomoc při úrazech.....	9
1.3.1 Popáleniny.....	10
1.3.2 Poleptání.....	10
1.3.3 Poranění rozbitým sklem	11
1.3.4 Otravy jedovatými látkami	11
1.3.4.1 Anorganické látky.....	12
Hydroxidy.....	12
Kyseliny.....	12
Kyselina trihydrogenboritá H_3BO_3	12
Kyselina chlorovodíková HCl	12
Kyselina sírová H_2SO_4	13
Kyselina dusičná HNO_3	13
Brom.....	13
Bromičnany BrO_3^-	14
Bromičnan draselný $KBrO_3$	14
Chlor.....	14
Chloridy Cl^-	14
Chlorid sodný $NaCl$	14
Chlorid draselný KCl	15
Chlorovodík HCl (g).....	15
Jod.....	15
Jodidy I^-	15
Jodid draselný KI	15
Mangan.....	15
Manganistan draselný $KMnO_4$	16
Měď.....	16
Pentahydrát síranu měďnatého (modrá skalice) $CuSO_4 \cdot 5H_2O$	16
Olovo.....	16
Dusičnan olovnatý $Pb(NO_3)_2$	16
Jodid olovnatý PbI_2	17
Rtuť.....	17
Kalomel Hg_2Cl_2	17
Sublimát $HgCl_2$	17
Uhlík.....	18
Nuklid ^{14}C	18
Grafit.....	18
Uhelný prach.....	18
Oxid uhelnatý CO	18
Oxid uhličitý CO_2	19
Zinek.....	19
Heptahydrát síranu zinečnatého (bílá skalice) $ZnSO_4 \cdot 7H_2O$	19
1.3.4.2 Organické látky.....	20
Kyseliny.....	20
Askorbová kyselina.....	20

Monochloroctová kyselina	20
Octová kyselina	20
Šťavelová kyselina.....	20
Barviva, indikátory	21
Bromkresolová zeleň	21
Fenolftalein	21
Krystalová violet' (genciánová violet').....	21
Methyloranž (Helianthin, Oranž III, Oranž kyselá 52, Dexon).....	21
Tartrazin (E 102, žlut' potravinářská 4, žlut' kyselá 23, žlut' pigment 100, C.I. 19140).....	22
Ostatní	22
Ethanol	22
Octan sodný	22
Sacharóza (řepný cukr).....	22
1.3.4.3 Vysvětlení použitých toxikologických zkratek	23
Aleged	23
Angelo	23
Angepi	23
Asanox	23
Asatra	23
Bonate	24
Broate	24
Broide	24
Cendep	24
Cupelo	24
Iribas	25
Iridac	26
Iritat	26
Jodeme	27
Jodide	27
Kalaka	27
Krcgen	27
Merano	27
Meviol	27
Nasaka	28
Nirate	28
Niriti	28
Oxalat	28
Pubano	29
Tetgen	29
Toxima	29
Zinelo	29
Zyxyter – blíže neurčitý, málo známý nebo neznámý účinek.....	29
1.3.5 Jiné náhlé příhody	30
1.3.5.1 Mdloba.....	30
1.3.5.2 Úrazy elektrickým proudem	30
1.4 Křížení	30
1.5 Tisňová telefonní čísla.....	31
2 MATEMATICKÝ APARÁT	32
2.1 Grafické znázornění závislosti.....	32
Cvičení.....	33
Odpovědi	35

2.2 Interpolace, extrapolace	36
Cvičení	37
Odpovědi	38
2.3 Lineární regrese	38
2.3.1 Metoda nejmenších čtverců – princip a základní vztahy	38
2.3.2 Provedení výpočtu pomocí metody nejmenších čtverců	39
2.3.3 Zjištění regresní rovnice pomocí tabulkového procesoru Excel	39
2.4 Linearizace a její využití	39
2.4.1 Postup provedení linearizace	40
Cvičení	40
Odpovědi	41
2.4.2 Příklady provedení linearizace fyzikálně chemických vztahů	43
Linearizace exponenciálního zákona radioaktivního rozpadu	43
Linearizace Arrheniovy rovnice	43
Linearizace Langmuirovy izotermy	44
Cvičení	45
Odpovědi	45
2.4.3 Použití linearizace	45
2.5 Chyby měření	47
2.6 Pravidla pro počítání s přibližnými čísly	48
2.7 Určení jednotek fyzikálních veličin	48
2.8 Využití Bouguerova-Lambertova-Beerova zákona k výpočtu koncentrace	49
2.8.1 Jedna absorbující látka	49
2.8.2 Dvě absorbující látky	50
2.9 Diferenční metoda vážení	51
2.10 Protokol z fyzikálně chemického praktika	52
3.1 Pipety	53
3.2 Mikropipeta	54
3.3 Stalagmometr	55
3.4 Höpplerův viskozimetr	57
3.5 Výtokový viskozimetr	59
3.6 Beckmannův teploměr	60
3.7 Stanovení tepelné kapacity kalorimetru	61
3.8 Pyknometr	62
4 NÁVODY K ZÁKLADNÍM ÚLOHÁM	64
4.1 Stanovení správnosti a opakovatelnosti pipetování různými druhy pipet a mikropipet	64

4.2 Stanovení povrchového napětí stalagmometrickou metodou	65
4.3 Viskozita	66
4.3a Stanovení viskozity Höpplerovým viskozimetrem.....	67
4.3b Teplotní závislost viskozity kapalin	68
4.4 Termodynamika Daniellova galvanického článku	69
4.5 Ověření platnosti Boyleova-Mariotteova zákona pro vzduch	75
4.6 Stanovení součinu rozpustnosti jodidu olovnatého.....	77
4.7 Potenciometrie.....	79
4.7a Stanovení disociační konstanty slabé kyseliny.....	79
4.7a1 Stanovení disociační konstanty kyseliny trihydrogenborité do 1. stupně.....	79
4.7a2 Stanovení disociační konstanty octové kyseliny	81
4.7b Chloridová iontově selektivní elektroda.....	82
4.8 Konduktometrie	86
4.9 Fotometrie.....	89
4.9a Fotometrické stanovení K_{A2} tetrabrom-m-kresolsulfoftaleinu.....	89
4.9b Fotometrické studium reakční kinetiky.....	92
4.10 Polarimetrické studium kinetiky kyselý hydrolyzy sacharózy	95
4.11 Refraktometrie směsí ethanolu a vody	96
5 VYUŽITÍ FYZIKÁLNĚ CHEMICKÝCH METOD K ROZBORU POTRAVIN	98
5.1 Polarografické stanovení askorbové kyseliny.....	101
5.2 Kineticko-spektrofotometrické stanovení askorbové kyseliny	106
5.3 Potenciometrické stanovení askorbové kyseliny v ovoci a zelenině.....	110
5.4 Adsorpce potravinářského barviva E 102 (tartrazin) na aktivním uhlí.....	114
7 REJSTŘÍK	118
6 POUŽITÁ LITERATURA.....	123